

SPOSOBY WERYFIKACJI I OCENY OSIĄGANIA PRZEZ STUDENTA ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia jednolitych studiów magisterskich jest osiągnięcie wszystkich zakładanych w programie studiów efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zaliczenia praktyki zawodowej oraz obrony pracy magisterskiej i zdania egzaminu magisterskiego.

Zakładane efekty kształcenia ustalane przez Senat Uczelni dla kierunku „fizjoterapia” osiągane są w drodze realizacji poszczególnych, uwzględnionych w planie studiów modułów, a w szczególności ich treści kształcenia i stosowanych form zajęć oraz metod dydaktycznych. Jako moduł rozumiemy przedmiot lub grupę przedmiotów. Każdy z modułów posiada swój sylabus, w którym znajdują się między innymi następujące informacje: nazwa modułu, kierunek, profil, osoby prowadzące, cele przedmiotu, wymagania wstępne, ogólna liczba godzin dla poszczególnych form zajęć, punktów ECTS, cele modułu, efekty kształcenia (określone dla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), treści kształcenia dla poszczególnych form zajęć, narzędzia dydaktyczne, sposoby i metody oceny (f – formująca, p – podsumowująca), realizacja efektów kształcenia, obciążenie pracą studenta, literatura podstawowa, literatura uzupełniająca.

Warunkiem zaliczenia modułu jest osiągnięcie każdego zakładanego efektu kształcenia w stopniu określonym przez skalę ocen (uwzględniając oceny od 3 do 5) i kryteria ocen. Student, który zaliczył moduł, uzyskuje przypisaną temu modułowi liczbę punktów ECTS. To, w jakim stopniu efekty te zostały osiągnięte, nie ma wpływu na liczbę uzyskanych punktów ECTS, ma natomiast wpływ na uzyskaną ocenę. Przyjęto zasadę, iż ocena końcowa zaliczenia modułu, w którym przewidziano egzamin z wiedzy i weryfikację umiejętności obejmuje 40% oceny z egzaminu (ustnego lub pisemnego), 60% oceny z umiejętności praktycznych.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studentów realizowana jest na kilku poziomach poprzez:

- a. ocenę zgodności założonych efektów kształcenia z charakterystykami drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla Kwalifikacji na poziomie 7;
- b. weryfikację pokrycia założonych efektów kształcenia przez efekty uzyskiwane w ramach realizacji modułów, co obrazuje stosowna matryca;
- c. stwierdzenie osiągnięcia założonych efektów kształcenia dla poszczególnych modułów;
- d. ocenę doboru narzędzi walidacji założonych efektów kształcenia;
- e. analizę wyników ocen z zaliczeń i egzaminów;
- f. przegląd jakości prac magisterskich;
- g. przeprowadzenie z pozytywnym skutkiem egzaminu magisterskiego;
- h. monitorowanie losów zawodowych absolwentów;
- i. samoocenę studentów w zakresie weryfikacji i osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Formy i warunki zaliczenia przedmiotu są zróżnicowane i dopasowane do poszczególnych efektów oraz umożliwiają ich weryfikację. Stosowane w Uczelni metody/sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów kształcenia to:

- egzamin pisemny w formie testu;
- egzamin pisemny w formie opisowej;
- egzamin pisemny (opisowy lub testowy) z dostępem i bez dostępu do pomocy dydaktycznych;
- egzamin ustny;
- okresowe prace kontrolne – kolokwia ustne lub pisemne;
- referat;
- sprawozdanie z wykonywanych czynności;
- raport;
- projekt przygotowany indywidualnie lub w grupie;
- prezentacja przygotowana indywidualnie lub w grupie;
- rozwiązanie zadania problemowego;
- rozwiązanie zadania praktycznego;
- pokaz wykonania zadania praktycznego;
- case study;
- obserwacja aktywności i wypowiedzi na zajęciach;
- przygotowanie pracy magisterskiej;
- inne – dobrane indywidualnie przez nauczyciela akademickiego.

W przypadku każdego modułu **metody weryfikacji są dobierane indywidualnie w zależności od sposobu sformułowania poszczególnych efektów kształcenia**. I tak w przypadku:

- **wiedzy** – stosowane będą następujące metody weryfikacji efektów:
 - egzaminy pisemne opisowe ograniczone czasowo (eseje, raporty oraz pisemne odpowiedzi na krótkie ustrukturyzowane pytania *SSQ*) – dla sprawdzenia wiedzy teoretycznej i niektórych elementów wiedzy praktycznej;
 - egzaminy pisemne testowe ograniczone czasowo:
 - testy z pytaniami zamkniętymi wielokrotnego wyboru *MCQ* – dla sprawdzenia wiedzy teoretycznej,
 - testy z uszeregowaniem odpowiedzi *ROQ* - dla weryfikacji analitycznego myślenia i interpretacji,
 - testy wielokrotnej odpowiedzi *MRQ* dla sprawdzenia wiedzy teoretycznej i niektórych elementów wiedzy praktycznej,
 - testy dopasowania oraz wybranego wyboru *MCQ* – dla sprawdzenia poszczególnych komponentów wiedzy teoretycznej i praktycznej,
 - testy wyboru Tak/Nie;
 - ocena udziału w dyskusjach;

- **umiejętności** – w tym przypadku dominują metody pozwalające sprawdzić, czy student posiada umiejętności wykonania czynności praktycznych związanych z przygotowaniem zawodowym, jak np. czy potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w rozwiązaniu zadań fizjoterapeutycznych: Przy weryfikacji efektów pod uwagę brana jest również ocena przygotowania do zajęć, ocena wykonania praktycznych zadań, np. z zakresu wykonania zabiegów fizykalnych lub technik manualnych czy elementów diagnostyki funkcjonalnej i planowania procesu terapeutycznego, obserwacja i ocena zachowania studentów podczas praktyk. Ponadto z uwagi na praktyczny profil kształcenia w ramach weryfikowania umiejętności zastosowanie będą miały praktyczne formy ich sprawdzania np. w formule egzaminu typu OSCE, który pozwala na standaryzację wymagań (wszyscy studenci mają to samo zadanie), pozwala ocenić szeroki zakres umiejętności u dużej liczby studentów we względnie krótkim przedziale czasu, zapewnia małą zmienność wyników, a jednocześnie wyraźnie pokazuje efektywność uczenia się oraz ewentualne słabe punkty w przebiegu procesu uczenia się. Poza tym praktyka stosowania tego typu egzaminu pokazuje, że wprowadzony w czasie przebiegu nauczania stanowi bezpośrednie źródło informacji zwrotnych dla studentów na temat ich słabych punktów, co skutecznie poprawia ich uczenie się w przyszłości. Egzamin typu OSCE przydatny jest do weryfikowania wybranych umiejętności klinicznych, np.: przeprowadzenia badania fizykalnego, wykonania wybranych testów, przeprowadzenia wywiadu z pacjentem, wykonania określonych czynności terapeutycznych,
- **kompetencji społecznych** – z uwagi na specyfikę tej grupy efektów najczęściej stosowaną metodą (aby ocenić czy student jest gotów do określonych postaw i zachowań) jest obserwacja aktywności i wypowiedzi studenta na zajęciach, podczas prac grupowych, jak również efekty osiągnięte w pracy projektowej.

Ponadto w przypadku umiejętności, jak i kompetencji społecznych stosuje się projekt grupowy lub indywidualny, prezentację, zadanie praktyczne, rozwiązanie problemu decyzyjnego.

Wsparciem oceny przez obserwacje będzie sporządzanie indywidualnych arkuszy oceny studenta.

Efekty końcowe weryfikowane są w procesie dyplomowania, który obejmuje: opracowanie pracy magisterskiej wg standardów przyjętych przez Uczelnię dla prac magisterskich (*zasady dyplomowania ujęte są w załączniku 1.5*) i uzyskanie pozytywnej opinii od promotora i recenzenta oraz jej obronę na egzaminie dyplomowym. Egzamin dyplomowy student składa przed 3 osobową Komisją, w której skład wchodzi dziekan, recenzent i promotor. Student odpowiada na trzy pytania z zakresu modułów kierunkowych i tematyki pracy.

Ocena na dyplomie uwzględnia: ocenę pracy magisterskiej, ocenę uzyskaną na egzaminie dyplomowym oraz średnią z okresu studiów.

Weryfikacja efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych uwzględnia regulacje ujęte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 lutego 2017 r. *Zasady odbywania praktyk zawodowych ujęty jest w załączniku 1.6.1.*

Dobór miejsc praktyk zawodowych uwzględniają opracowane kryteria. Placówki ochrony zdrowia, w których odbywać się będą praktyki zawodowe muszą mieć doświadczenie w realizacji praktyk zawodowych, bazę umożliwiającą realizację efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych, potencjał kadrowy umożliwiający nadzór nad studentami przy wykonywaniu czynności fizjoterapeutycznych - w szczególności zajęć klinicznych.

Weryfikacja efektów kształcenia osiągniętych na praktyce zawodowej uwzględni zasady:

- w dzienniku praktyki zawodowej praktykant odnotowuje najistotniejsze informacje dokumentujące przebieg praktyki, w szczególności krótkie opisy przypadków choroby i leczenia, opisy metod diagnostycznych, planowanie fizjoterapii, opisy metodyki wybranych zabiegów fizjoterapeutycznych, opisy metod oceny postępów leczenia, wyniki leczenia, w sposób uniemożliwiający identyfikację pacjentów;
- po zakończeniu praktyki praktykant przedkłada dziennik praktyki zawodowej opiekunowi, który wystawia opinię na temat przebiegu praktyki realizowanej przez praktykanta w zakresie przygotowania teoretycznego do wykonywanej pracy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych i następnie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania dziennika praktyki zawodowej od praktykanta, przekazuje je kierownikowi jednostki organizacyjnej uczelni;
- warunkiem zaliczenia praktyki jest osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów kształcenia poświadczonych (opisanych) w dzienniku praktyk przez prowadzącego, dostarczenie ankiety wypełnionej przez prowadzącego, wypełnienie ankiety dotyczącej jakości praktyki przez studenta. Zaliczenia praktyk dokonuje opiekun praktyk z ramienia WSNS w Lublinie po sprawdzeniu pełnej dokumentacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia weryfikacja efektów kształcenia będzie uwzględniać następujące kryteria. Student zaliczając praktykę:

1. potrafi interpretować wyniki diagnostyki funkcjonalnej oraz innych podstawowych badań klinicznych celem właściwego doboru i prawidłowego przeprowadzania zabiegów fizjoterapeutycznych;
2. potrafi kwalifikować, planować i prowadzić fizykoterapię, kinezyterapię oraz masaż;
3. potrafi dobierać wyroby medyczne do potrzeb pacjenta, a także nauczać pacjentów posługiwania się tymi wyrobami;
4. potrafi formułować opinię i orzeczenia zgodnie ze stanem faktycznym stanu funkcjonalnego pacjenta oraz przebiegu procesu fizjoterapii;
5. przeprowadza podstawowe działania profilaktyczne w różnych działach klinicznych;
6. potrafi zaplanować, przygotować, przeprowadzić oraz ocenić działania usprawniające pacjentów w przypadkach dysfunkcji narządu ruchu oraz chorób narządów

wewnętrznych;

7. potrafi prowadzić badania funkcjonalne i wydolnościowe niezbędne dla doboru środków fizjoterapeutycznych, wykonywania zabiegów z zastosowaniem odpowiednich metod fizjoterapeutycznych;
8. potrafi planować, weryfikować, modyfikować program usprawniania w dysfunkcjach narządu ruchu i chorobach wewnętrznych;
9. potrafi uszanować uwarunkowania kulturowe, religijne i etniczne pacjenta z uwzględnieniem ich w programie usprawniania;
10. potrafi dobrać i uzasadnić odpowiednią formę aktywności ruchowej dla pacjenta.

Przyjęto zasadę:

1. osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia dla wszystkich modułów przewidzianych w planie studiów pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kierunkowych;
2. treści kształcenia, formy zajęć i metody dydaktyczne są dostosowane do efektów kształcenia określonych dla danego modułu i umożliwiają ich osiągnięcie przez studenta;
3. formy i warunki zaliczenia przedmiotu są zróżnicowane i dostosowane do poszczególnych efektów oraz umożliwiają weryfikację, czy student osiągnął efekty kształcenia przewidziane dla danego modułu, są zatem mierzalne.

Celem weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów kształcenia będzie określenie i potwierdzenie czy i w jakim stopniu student osiągnął poszczególne efekty ujęte w kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji.

Na początku zajęć z każdego przedmiotu, studenci będą informowani przez prowadzących zajęcia o warunkach jego zaliczenia, tj. przyjętych zasadach oceniania oraz o metodach weryfikacji poszczególnych efektów zdefiniowanych dla każdego przedmiotu w sylabusie. Istotne jest to, iż każdy student będzie mógł samodzielnie zapoznać się z treścią sylabusu drogą internetową, po zalogowaniu, i sprawdzić w oparciu o jakie kryteria nastąpi weryfikacja stopnia osiągnięcia przez niego poszczególnych efektów.

Student, który uzyska ze wszystkich modułów kształcenia objętych planem oceny pozytywne oraz spełnił wszystkie semestralne wymagania programowe, uzyska nominalną liczbę pkt ECTS przewidzianą dla danego semestru, a tym samym otrzyma wpis na semestr programowo wyższy.

Warunkiem ukończenia studiów będzie osiągnięcie określonych wszystkich efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, a w szczególności złożenie z wynikiem pozytywnym wszystkich egzaminów i zaliczeń na ocenę przewidzianych planem i programem studiów, uzyskanie wymaganej programem studiów liczby punktów ECTS, spełnienie innych wymagań programowych, w tym odbycie studenckich praktyk zawodowych, złożenie pracy dyplomowej pozytywnie ocenionej przez Promotora i Recenzenta i uzyskanie pozytywnych ocen z egzaminu dyplomowego.

Weryfikacja stopnia oryginalności pracy dyplomowej i ewentualnego naruszenia praw autorskich będzie dokonywana poprzez badanie każdej pracy dyplomowej na poszczególnych etapach jej powstawania, a w sposób szczególny po jej zakończeniu w programie antyplagiatowym. Do realizacji prac oryginalnych, studenci będą przygotowywani w trakcie całego cyklu kształcenia. Szczególną troską będą natomiast objęci w okresie dyplomowania w zakresie realizowanych seminariów.

Naszym zdaniem przyjęte rozwiązania są spójne i będą zapewniać prawidłową weryfikację oraz ocenę poziomu osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Przyjęte system zakłada, iż:

- program kształcenia jest zgodny z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596 z późn. zm.);
- program studiów jest zgodny z charakterystykami kwalifikacji wynikającymi z Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- zajęcia dydaktyczne prowadzone będą w salach dydaktycznych i pracowniach specjalistycznych, wyposażonych w nowoczesny sprzęt, środki i pomoce dydaktyczne oraz w warunkach naturalnych w podmiotach leczniczych (zgodnie z podpisanymi umowami o współpracy);
- realizacja poszczególnych przedmiotów będzie następowała z wykorzystaniem nowoczesnych, adekwatnych do założonych celów dydaktycznych, metod kształcenia w ramach przyjętych form realizacji procesu dydaktycznego;
- weryfikacja przedmiotowych efektów kształcenia będzie miała charakter systematyczny i poprzez dobór metod weryfikacji pozwalała na prawidłową ocenę poziomu osiągniętych przez studentów efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji;
- studenci będą objęci systemem wsparcia, m.in. poprzez konsultacje z nauczycielami w trakcie dyżurów, instytucje opiekuna roku i kierunku;
- po każdym semestrze będzie dokonywana analiza osiągnięć studentów, a jej wyniki będą służyć do ewaluacji procesu kształcenia;
- weryfikacją dyplomową osiągnięć studenta i uzyskania kwalifikacji na poziomie 7 PRK, będzie egzamin dyplomowy.

Powyższe założenia stanowią pożądaną gwarancję dla prawidłowego przebiegu poszczególnych etapów kształcenia.